

LUDI SU ISTOK I ZAPAD

FERID MUHIĆ

Živimo u podijeljenom i konfrontiranom svijetu! Zaostali i represivni Istok nasuprot razvijenog i demokratskog Zapada; gladni i siromašni Jug, nasuprot sitog i bogatog Sjevera! Mogu li se ove krajnosti ublažiti, ako se već ne mogu u potpunosti otkloniti? Ne žurite! Prije nego što postavimo ovo pitanje, ispitajmo prvo živimo li zaista u objektivno podijeljenom svijetu, ili smo se mi sami podijelili i grupisali oko ove četiri strane svijeta, kao željezna piljevina na krajevima magneta.

Uzmimo za primjer Evropu. Po svemu, izgleda neosporno da je Evropa objektivno podijeljena na Zapadnu i Istočnu hemisferu. I da te dvije hemisfere predstavljaju istorijski, kulturno i politički dvije objektivno različite i čak suprotstavljene cjeline. Međutim:

Evropa nema ni svoj Zapad ni svoj Istok! Zapadna i Istočna Evropa su dvije ideološke floskule. Monumentalna ilustracija totalnog i trajnog manipulisanja svijesti stotina miliona ljudi. Brisanjem činjenica i retuširanjem istorije, stvorene su ove izmišljene kategorije, dok je razbijanjem duhovnog jedinstva ostvareno stanje generalno raspolučene svijesti kao krajnji cilj cijelog ovog poduhvata! Tako je politički dizajnirana psihoanalitička klopka kojom je ubačen crv šizofrenije u jabuku zajedničkog duhovnog identiteta evropskih naroda, škljocnula. Iz njenih nazubljenih čeljusti, keze se jedna na drugu rastrgnute polovine nekadašnjeg integralnog duhovnog identiteta. Pogledajmo na šta se poziva tvrdnja o podijeljenosti Evrope na Zapad i Istok. Geografski argument otpada jer je linija razgraničenja meridijan u Griniču. Grinič prolazi kroz zapadni dio Londona što znači da Francuska, Njemačka, Skandinavija, pa i veći dio Londona, spadaju u Istočnu Evropu. Dakle, da konstatujemo: geografski princip razgraničenja Evrope na Zapadnu i Istočnu - otpada!

Ali, reći će neko, ova podjela je kulturna, duhovna, a ne

geografska! Da vidimo kako stoje stvari sa duhovnom podjelom. Sve ključne kategorije naučnog mišljenja i duhovne tradicije, filozofija, politika, demokratija, umjetnost, logika, dramsko stvaralaštvo, sport, mitski likovi koji je inspirišu... sve što se danas određuje kao duhovno ishodište Zapadne Evrope, bez izuzetka potiče iz Istočne Evrope, konkretno, sa Balkana!

A šta je sa političkom podjelom na Zapadnu demokratsku i Istočnu marksističku Evropu? Koliko puta treba podsjetiti da marksizam izvorno nije ni istočnoevropska, ni ruska, ni boljševička, nego upravo striktno zapadnoevropska ideološka opcija koja je svoje duhovno središte imala u Londonu a ne u Moskvi!?

Ipak, ne možete poreći da je Zapadna Evropa izvorno određena kršćanstvom a da je islam orijentalna religija, religija Istoka!? Ne mogu?! Ne samo što Evropa nije kršćanski kontinent, nego ni kršćanstvo nije evropska religija! Kršćanstvo jeste nastalo na Zapadu, ali Azije, istočno od cijele Evrope, kao i Judejstvo i kao i islam.

Sumirajmo ove činjenice. Ako ni geografski, ni kulturni, ni religijski faktori ne opravdavaju nikakvu podjelu Evrope na Zapadnu i Istočnu, onda to znači da je Evropa autentično integralna cjelina, područje demografske, istorijske, kulturne interakcije. Podjela svijeta na Istok i Zapad, Sjever i Jug, puki je ideološki konstrukt. Nismo se mi podijelili zato što je svijet podijeljen, nego je svijet podijeljen zato što smo se mi podijelili! Svijet je jedan! Čak su i kontinenti samo prividno odvojeni: ispod okeana uranja njihovo kopno i spaja ih u cjelinu koja se nigdje ne razdvaja. I čak ni Kineski zid sa svim hiljadama svojih kilometara, ni Berlinski zid, nisu prekinuli kontinuitet tla, nisu razdvojili ni mrave, ni krtice, ni ptice, nego samo ljude. Jedina bića koja to više ne vide!

Iz mog ranog djetinjstva ostala mi je u sjećanju koračnica: „Budi se Istok i Zapad/ Budi se Sjever i Jug/Glas miliona se diže/Napred uz druga je drug.“ Kada danas pomislim na tu pjesmu, zemlja se zatrese, i zagrmi

koračnica, strašna i opaka, kao vojska pod zastavama:

"Ludi su Istok i Zapad
Ludi su Sjever i Jug

Koraci tutnje u napad
Napred uz ludog je lud!"

(DUHANKESA)

.....

PRAVO MJESTO

Ako znate za mjesto
Na kom Diogenu nikada
Ni na kraj pameti
Ne bi palo
Da užegne onaj svoj fenjer,
Gdje svaki čovjek sija kao baklja u tami,
E to vam je pravo mjesto

TIRANOSAURUS REX

Vi ste, dakle, ta istinska snaga!?
Gospodari svijeta,
Branitelji svjetla i čuvari smisla!
Vi, žarišta moći,
Kroz svaku riječ vašu odjekuje zakon,
Iz desnice vaše sijeva mač osvete,
Djelitelji pravde!?
Na vašim čelima blista kruna carska,
Vaše rodoslovlje, kosmička geneza,
Vaše postojanje, odgonetka svijeta,
Na vašu zapovjed pustinja procvjeta!
Pa lijepo!
A ja sam, carevići,
Sam carujući,
Krv ledio svemu što me ikad srelo,
Četiri stotine hiljada puta duže,
Nego svi cezari što su upravljali,
Vašim vječnim gradom, onom šakom jada,
Rimskom imperijom!

Stabla su padala, tlo se ugibalo,
Orfeju iz ruku ispadala lira,
Dok sam na prstima prolazio,
Do svoje dragane i njenih nemira!
Ne obmanjujte se!
Ko je mogao nešto meni, caru svih tirana!?
Zgađen podaništvom, sam sam se sklonio!
Skrhan dokazima da carevi jesu
plod ropske ljubavi,
Žezlo sam sklonio!

Iz zbirke: FALCO PEREGRINUS, Priština 2007

<http://www.bosnawi.ba/ba/bibliografija/moj-izbor/462-ludi-su-istok-i-zapad#sthash.ZG01aIZC.dpuf>